

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

5 maart 2009

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de dames Else De Wachter en Vera Van der Borght, de heer Jan Roegiers
en mevrouw Anne Marie Hoebeke –**

**houdende wijziging van het decreet van 15 juli 2005
tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Het falende adoptiebeleid¹***Het Verdrag van Den Haag van 1993 en de federale wet van 2003²***

De hervorming van de adoptie is op 1 september 2005 in werking getreden. Die hervorming was nodig om België de mogelijkheid te bieden het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke adoptie te bekrachtigen. België was een van de ‘bouwmeesters’ van het verdrag en ondertekende het op 27 januari 1999. Tal van landen hadden het al bekrachtigd. Aangezien België de beginselen van het verdrag ten volle onderschrijft, heeft ons land het adoptierecht grondig hervormd om het verdrag te kunnen bekrachtigen en de beginselen ervan zelfs te kunnen toepassen in adoptiedossiers die buiten de werkingssfeer van het verdrag vallen (bijvoorbeeld wanneer het land van herkomst het verdrag niet heeft bekrachtigd).

De bekrachtiging van het Verdrag van Den Haag vormde een belangrijke stap op weg naar de eerbiediging van de rechten van het kind en de voorkoming van kinderhandel – twee in ons land bijzonder gevoelige thema’s. De hervorming, bedoeld in de federale wet van 24 april 2003, heeft ertoe geleid dat zowel de federale overheden (rechtbanken, FOD Justitie), als de gemeenschappen met nieuwe opdrachten werden belast:

- organiseren van de verplichte voorbereiding van alle kandidaat-adoptanten;
- uitwerken van een door de jeugdrechter bevolen maatschappelijk onderzoek;
- vaststellen van de geschiktheid en van de bekwaamheid van de adoptanten om te adopteren;

¹ Dit voorstel kwam tot stand dankzij de inhoudelijke ondersteuning van Steven Vermeylen, adoptieouder en advocaat, heel wat betrokken kandidaat-adoptiefouders en betrokken actoren.

² Vervotte, Inge; Onkelinx, Laurette, zonder titel (brochure inzake het nieuwe adoptierecht), 2007.

- bevorderen van de matching van het kind, met inachtneming van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en van het Verdrag van Den Haag inzake internationale adoptie;

- voorzien in een procedure voor de erkenning van in het buitenland uitgesproken adopties.

De decreten van 2004 en 2005

Wanneer een koppel of een alleenstaande een buitenlands kind wil adopteren, gebeurt dat 1) om een kansloos kind een beter leven te geven en het de kans te bieden op te groeien in een gezinssituatie; 2) om de eigen kinderwens te vervullen. Beide aspecten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Met het decreet van 30 april 2004 tot regeling van de binnenlandse en interlandelijke adoptie van kinderen en het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen stemde Vlaanderen zijn adoptieregelgeving af op de federale wet van 24 april 2003. Zo beslist voortaan de Jeugdrechtbank over de adoptiegeschiktheid. Dat betekent een objectivering van de procedure en daarom een belangrijke verworvenheid van de nieuwe regelgeving, die van kracht is sinds 1 september 2005. In het nieuwe systeem kunnen kandidaat-adoptiefouders, al dan niet bijgestaan door een advocaat, zich verdedigen voor de jeugdrechter. Hiermee is voldaan aan het toch essentiële beginsel van de tegenspraak. Zo konden in de eerste plaats adopties in Vlaanderen volledig volgens het Verdrag van Den Haag uitgevoerd worden. De nieuwe regelgeving kwam er met de beste bedoelingen: kandidaat-adoptiekinderen beter beschermen en hun welzijn laten primeren en kandidaat-adoptiefouders een duidelijk kader aanbieden. Maar als wetgever moet je kunnen toegeven dat een nieuw decreet na een bepaalde periode door de opgedane ervaring voor verbetering vatbaar is.

Wachtlijsten

De interlandelijke adoptie heeft te kampen met aan groeiende wachtlijsten. De gemiddelde duur van de adoptieprocedure is opgelopen sinds de inwerkingtreding van de nieuwe adoptieregelgeving op 1 september 2005 van 1,5 tot 4 jaar³. Een kind uit het buitenland adopteren wordt door de kandidaat-adoptiefouders meer en meer gezien als een zeer moeizame tot onmogelijke opdracht.

³ Minister Steven Van Ackere noemde een duurtijd van gemiddeld 31 maanden (bron: De Morgen, 24 april 2008).

Het aantal aanvragen is volgens de Vereniging voor Kind en Adoptiegezin (VAG) toegenomen van 404 in 2004 tot 884 kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie in 2007. Toch vinden er niet meer buitenlandse adopties in Vlaanderen plaats. De VCA (Vlaamse Centrale Autoriteit inzake adoptie, uitgeoefend door Kind & Gezin) vermeldt (cf. jaarverslagen) 172 buitenlandse kinderen die in een Vlaams gezin terechtkwamen in 2005, 162 in 2006 en 176 in 2007. De meeste adopties werden gerealiseerd via FIAC (59), gevolgd door Ray of Hope (52), Horizon (34), Het Kleine Mirakel (26)⁴ en De Vreugdezaaiers (5).

Er heeft geen geplande uitbreiding plaatsgevonden van de adoptiesector. De adoptiediensten zijn hoofdzakelijk tot stand gekomen door concrete omstandigheden en afsplitsingen van bestaande organisaties. In Vlaanderen kunnen maximaal vier adoptiediensten met elk minimaal dertig plaatsingen gemiddeld op jaarbasis erkend worden. Het gemiddelde aantal plaatsingen op jaarbasis wordt berekend over vijf opeenvolgende jaren, vertrekkend van het jaar 2006. Kind en Gezin verleent de erkenning⁵. De jongste adoptiedienst is Het Kleine Mirakel, dat adopties uit Kazachstan regelt. Het Kleine Mirakel heeft ook drie proefdossiers voor Polen lopen. Ray of Hope en Fiac realiseren adopties uit Ethiopië. De Vreugdezaaiers werken met India, maar dat kanaal is zo goed als opgedroogd. Eind juni 2008 raakte bekend dat

Horizon, het grootste adoptiebureau, de activiteiten moest stopzetten wegens financiële problemen. Horizon was in de periode 2003-2006 goed voor de helft van alle buitenlandse adopties⁶. Ray of Hope heeft de Chinese dossiers van Horizon overgenomen⁷.

We stellen vast dat zich jaarlijks meer dan 800 kandidaat-ouders voor adoptie uit het buitenland aanbieden, terwijl er geen 200 gerealiseerd worden. Met het verdwijnen van het grootste adoptiebureau dreigen de wachtlijsten nog langer te worden. Diverse professionele adoptiewerkers melden in dit verband dat er heel wat Europese landen zijn die verhoudingsgewijs aanzienlijk meer interlandelijke adopties realiseren dan ons land. Die landen werken samen met landen waarin België niet actief is, zoals Korea, dat kinderen laat adopteren in Frankrijk en Luxemburg. Het is de taak van de overheid om onderzoek naar mogelijke herkomstlanden te stimuleren.⁸

Tabel 1 geeft een overzicht van het aantal interlandelijke adopties in een aantal landen in 1998 en 2003 en het aantal adopties per 1000 geboorten in 1989, 1998 en 2003. Voor ons land zijn dergelijke gegevens niet beschikbaar. In Vlaanderen werden 186 kinderen geadopteerd in 2003⁹, dat is 3,1 adopties per 1000 geboorten; Vlaanderen eindigt daarmee zeer laag in de ranglijst voor interlandelijke adopties.

⁴ De 26 adopties die HKM realiseerde in 2007 betrof drie proefdossiers in april-mei 2007 en 23 dossiers in de periode september-december 2007. In 2008 heeft HKM 40 tot 50 adopties bemiddeld.

⁵ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2005 betreffende de interlandelijke adoptie.

⁶ Er waren heel wat klachten over de gebrekkige communicatie van VCA en Horizon over de stopzetting van de activiteiten van die laatste. Het duurde tot einde augustus vooraleer VCA en Horizon een vergadering belegden met de kandidaten, die einde juni via de pers moesten vernemen dat Horizon ermee zou stoppen en die zaten te wachten op informatie over hun dossier. De lopende dossiers voor Rusland van Horizon worden nu afgewerkt door VCA en een medewerker bij Horizon.

⁷ De Morgen, 20 september 2008, blz. 13.

⁸ Adoptiediensten laten kansen liggen in het buitenland, De Standaard, 30 juni 2008, blz. 2.

⁹ Het gaat daarbij om adopties, begeleid door een erkende adoptiedienst. We mogen veronderstellen dat er in dat jaar nog een honderdtal kinderen via zelfstandige adoptie zijn gearriveerd in Vlaanderen. Als we die meetellen, komen we uit op een promille van 4,8.

Tabel 1

Intercountry adoptions per 1000 live births; 1989 to 2003
Selected Receiving Countries ¹
Adoption Ratio (per 1000 live births) for 15 receiving States, 1989 – 2003
in order of ratio of intercountry adoptions to live births in 2003:

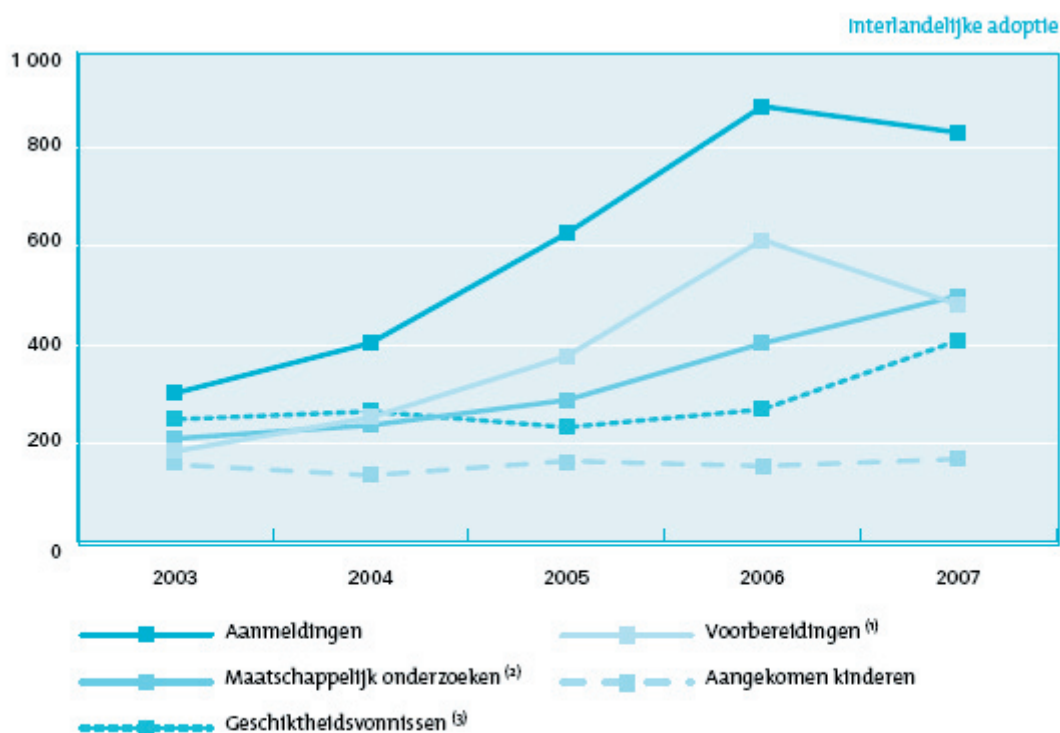
Country	Number of Adoptions ¹ 2003	Adoptions per 1000 births ¹ 2003	Number of Adoptions ² 1998	Adoptions per 1000 births 1998 ²	Adoptions per 1000 births 1989 ³
Norway	714	13.5	643	11.2	11.0
Sweden	1046	11.4	928	10.8	9.4
Spain	3951	10.4	1497	4.2	N/A
Luxembourg	51	10.2	60	12.0	N/A
Denmark	523	8.4	624	9.9	8.5
Canada	2181	6.8	2222	6.5	2.7**
Switzerland	366	6.0	686	8.6	6.7
Ireland	341	6.0	147	2.8	N/A
Netherlands	1154	5.9	825	4.6	3.7
Italy	2772	5.5	2233	4.4	3.8
France	3995	5.2	3777	5.3	3.0
USA	21616	5.1	15774	4.2	2.0
Finland	238	4.3	181	3.2	2.0
Australia	278	1.2	245	1.0	1.4
UK	300	0.5	258	0.4	N/A

Table 4 (Selman 2003)

Source: Selman (2005) ; Selman (2002) ; Kane (1993)

** Quebec Only

Tabel 2 toont het aantal aanmeldingen, voorbereidingen, maatschappelijke onderzoeken, geschiktheidsvonnissen en aangekomen kinderen in de periode 2003-2007 in Vlaanderen.

4.1 Overzicht cijfers interlandelijke adoptie

(1) Uitgereikte attesten van voorbereiding; voorbereiding is enkel nodig voor eerste adoptie

(2) Aantal gerealiseerde maatschappelijk onderzoeken; de stijging in 2007 is het gevolg van de inzet van extra middelen en personeel bij de DMO's om de wachtlijsten weg te werken

(3) Aantal uitgesproken geschiktheidsvonnissen via de Federale Centrale Autoriteit (FCA) (uitspraken van niet-geschiktheid niet bekend)

Samenvattend kunnen we stellen dat vandaag slechts één op vijf kandidaat-ouders na ongeveer vier jaar procedures en wachttijd een kind hebben; de rest heeft niets of enkel een administratief dossier.

De VCA verklaart de aangroeiende wachtlijsten door de toename van het aantal kandidaat-adoptiefouders: er zijn hoe langer hoe meer kandidaat-adoptiefouders voor almaar minder adoptabele kinderen in het buitenland. Toch is dat maar een deel van het verhaal en niet helemaal correct, hoewel men mag verwachten dat VCA ter zake een objectieve en wetenschappelijk onderbouwde positie inneemt. Enkel als men kijkt naar het beperkte aantal landen (Kazachstan, China, Colombia, Ethiopië, India, Rusland, Sri Lanka, Zuid-Afrika, Filipijnen) waar de in Vlaanderen erkende adoptiediensten mee samenwerken, dan klopt het verhaal van de VCA. Maar er zijn heel wat Aziatische, Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse landen waar geen samenwerking mee is en waar ook adoptabele kinderen in nood zijn. Samenwerking met die landen zou soelaas kunnen bieden. Een aantal erkende adoptiediensten heeft wel nieuwe kanalen gevonden maar de goedkeuring door de VCA verloopt traag en is onzeker.

Bovendien is de oorzaak van de toename van de wachtlijsten eveneens gelegen in het feit dat, door de nieuwe wetgeving, de vrije adopties plaats hebben gemaakt voor adopties via eenzelfde wettelijke begeleide procedure (die voor alle adopties geldt). Dat is op zich een positieve ontwikkeling want het geeft meer duidelijkheid en transparantie. Een voorwaarde is wel dat de begeleide procedure zo vlot mogelijk verloopt. Door vereenvoudiging en verbetering van de verschillende stappen in de adoptieprocedure kan het probleem van de wachtlijsten aangepakt worden en verkrijgen alle betrokkenen een betere dienstverlening.

Een aantal ouders gaat daarom op zoek naar adoptiemogelijkheden bij 'special needs'-kinderen. Het probleem daarbij is dat die doelgroep enorm verschilt van land tot land waardoor ouders voor onverwachte problemen kunnen komen te staan¹⁰.

¹⁰ De 'special needs'-kinderen in Afrika hebben doorgaans een geheel ander profiel dan een 'special needs'-kind uit de VS (in dat laatste land gaat het vooral over kinderen met een handicap of een ernstig gezondheidsprobleem).

Het maatschappelijk onderzoek

De Jeugdrechtbank beveelt bij tussenvonnis steeds een maatschappelijk onderzoek (*Ger. W.*, artikel 1231-29). Dat wordt uitgevoerd door de caw's (centra voor algemeen welzijnswerk) die daarvoor over heel wat personeel beschikken. De Vlaamse Regering heeft recent nog geld vrijgemaakt om een tiental extra personeelsleden bij de caw's in te zetten¹¹. In 2006 kregen de caw's 606 opdrachten voor het uitvoeren van een maatschappelijk onderzoek en werden 410 verslagen afgewerkt door de vijf caw's. Van die ruim 400 sociale verslagen in 2006 werden er 280 (of 70%) afgesloten met een eenduidig positief geschiktheidsadvies (advies om de kandidaten geschikt te verklaren voor adoptie). De verschillende jeugdrechtbanken spraken 269 geschiktheidsvonnissen uit in 2006. Als de jeugdrechter de aanvrager niet geschikt verklaart voor adoptie van een buitenlands kind, dan kan er beroep aangetekend worden bij het Hof van Beroep. De beroepstermijn is één maand en het Hof van Beroep kan een nieuw maatschappelijk onderzoek bevelen bij het Openbaar Ministerie. De meeste beroepsprocedures tot nu toe kenden een positieve afloop¹².

Iedereen is het erover eens dat, naast de voorbereidingscursus, een kwaliteitsvolle en professionele screening noodzakelijk is in het belang van het te adopteren kind. Het maatschappelijk onderzoek eindigt met een positief of een negatief advies inzake adoptiegeschiktheid. In uitzonderlijke gevallen kan het caw een uitstel (van bijvoorbeeld zes maanden of één jaar) adviseren. Dat gebeurde achttien keer op 410 onderzoeken in 2006.

Onder het oude systeem adviseerde het caw ook, maar was het Kind en Gezin dat de finale beslissing nam en in 99% van de gevallen volgde men toen het advies van de caw's, zonder dat de kandidaten nog gehoord werden. Ook het Openbaar Ministerie moet ter zitting van de Jeugdrechtbank een advies geven. Dat neemt niet weg dat het onderzoek door het caw zeer belangrijk is en sterk doorweegt op het oordeel van de rechter. Er zijn inhoudelijke vraagtekens te

¹¹ In 2008 werd extra 700.000 euro aan de caw's toegekend om de wachttijden te beperken.

¹² Opvallend is hierbij dat de jeugdrechtbanken van Brussel en Antwerpen veel strikter vasthouden aan het (negatieve) maatschappelijke verslag terwijl de 'kleinere' jeugdrechtbanken (Kortrijk, Tongeren, Hasselt, Turnhout, Mechelen en Leuven) meer openstaan voor het weerwoord van de kandidaat-adoptiefouders tegenover die verslagen/adviezen.

plaatsen bij de aanpak van de caw's. Zo hebben kandidaten tijdens de gesprekken en na inzage van het verslag op geen enkel moment de mogelijkheid om te reageren, om aanvullend vragen te stellen of om bepaalde evidente fouten recht te zetten¹³.

We verwijzen in dit verband tevens naar de volgende vonnissen en arresten inzake de adviezen van de caw's:

“Tijdens of na de gesprekken en/of na inzage van het verslag is er nauwelijks de mogelijkheid om te reageren, om bijkomende vragen te stellen of om bepaalde evidente fouten recht te zetten” (cf. Jeugdrechtbank Turnhout, 31.5.2006, A.R. nr. 05/2560/B, onuitgegeven).

“(…) (d)at het loutere feit dat de kandidate voor een interlandelijke adoptie alleenstaand is en dat er een afwezigheid is van een vaderfiguur in naaste omgeving, vormt geen voldoende bezwaar om haar ongeschikt te verklaren voor interlandelijke adoptie. (..) dat het de Hoven en Rechtbanken ook niet toekomt een oordeel uit te spreken over (..) de maatschappelijke opvattingen van kandidaat-adoptiefouders (…)” (Hof van Beroep Brussel, 29 augustus 2007, A.R. nr. 2007/JA/4, onuitgegeven).

“In het algemeen kan gesteld worden dat de maastaf voor kandidaat-adoptiefouders zeer hoog wordt gesteld, dit (vaak) in tegenstelling tot de biologische ouders (ter illustratie van dit laatste: de ontelbare – al dan niet hoogdringende – Pos-situaties). Bovendien dienen de verzoekers een lange procedure te doorlopen, zodat zij in de gelegenheid zullen zijn te werken aan de weerhouden risicofactoren (..).” (Jeugdrechtbank Dendermonde, 4 oktober 2007, A.R. nr. 06/3050/B, onuitgegeven).

“De indruk bestaat dat de verschillende caw's nog hogere eisen stellen voor een alleenstaande kandidaat-adoptiefouder dan voor koppels” (Hof van Beroep Antwerpen, 25 juni 2007, A.R. nr. 2007/JR/17, onuitgegeven; Hof van Beroep Antwerpen, 6 september 2006, A.R. nr. 2006/JR/83, onuitgegeven; Hof van Beroep Brussel, 29 augustus 2007, A.R. nr. 2007/JA/4, onuitgegeven).

“(…) Men hoeft niet perfect te zijn om te mogen adopteren, de indruk bestaat dat CAW de lat voor

kandidaat-adoptiefouders zeer hoog legt (…)” (Hof van Beroep Antwerpen, 25 juni 2007, onuitgegeven).

Verder wordt gemeld dat de ‘interviewers’ van de caw's tijdens de gesprekken alles wat gezegd wordt, woordelijk noteren. Op die manier verliezen zij al eens het overzicht en dit doet pijnlijke (materiële) fouten in de verslagen sluipen. Idem wanneer er andere personen van het evaluatieteam (die niet de interviews deden) zich over het dossier buigen en mee adviseren of wanneer de teamverantwoordelijke pas vele weken na het laatste gesprek het verslag maakt.

Een extra probleem is dat er geen objectieve criteria of vaststaande parameters voorhanden zijn waarop de interviewers of evaluatoren zich baseren om tot een bepaald advies te komen, of in elk geval zijn deze criteria niet formeel en in alle openheid vastgelegd. Meer duidelijkheid en vooraf bekende criteria zouden heel wat kandidaat-adoptiefouders helpen bij de screening en dat zou heel wat ongenoegen hierover wegnemen.

De caw's beschikken over een draaiboek waarop de maatschappelijke onderzoeken gebaseerd moeten worden. Elk caw vult dat anders in. Ten gevolge daarvan heerst er rechtsonzekerheid en is de kandidaat-adoptiefouder volledig afhankelijk van de persoonlijke mening (al dan niet wetenschappelijk gefundeerd) van de maatschappelijk assistent of de psycholoog (of van het team). Ook dat is een groot pijnpunt voor veel mensen. Eigenlijk kan zo'n gang van zaken ook moeilijk aanvaard worden in een zo belangrijke persoonlijke materie die het verdere leven van de kandidaat-adoptiefouders gaat bepalen. Een van de nefaste gevolgen van het gebrek aan eenvormigheid van het maatschappelijke onderzoek is dat kandidaat-adoptanten bepaalde caw's gaan proberen te mijden en dat andere juist weer erg populair worden bij hen.

Een veel gehoorde klacht is dat de caw's zich te weinig flexibel en communicatief tonen. Er is meer inlevingsvermogen vereist bij screeners van adoptieouders: screeners mogen hun eigen leefwereld niet als uitgangspunt nemen.

Verscheidene experts spreken zich negatief uit over de methodiek die de caw's hanteren of moeten hanteren voor de evaluatie van de adoptiegeschiktheid. Zo gaan caw's er in een aantal gevallen nog steeds van uit dat men na een mislukte medische vruchtbaarheidsbehandeling enige tijd moet wachten alvorens de adoptieprocedure aan te vatten om dit te verwer-

¹³ Zie onder meer: Jeugdrechtbank van Antwerpen, 14.11.2008, A.R. nr. onbekend, onuitgegeven.

ken, terwijl die aanpak reeds lang wetenschappelijk weerlegd is¹⁴.

Ook de adoptiediensten spreken zich negatief uit over de kwaliteit van heel wat maatschappelijke onderzoeken. De bevoegde medewerkers van de caw's staan te ver van de realiteit van adoptie, zijn weinig thuis in deze toch wel erg specifieke welzijnscontext. Zo is de kindervens in de landen van herkomst zeer belangrijk terwijl de caw's dit juist anders duiden. De caw nog verder versterken zou dan ook een verkeerde piste zijn.

De zelfstandige adoptie: een drooggelegd kanaal

Men mag aannemen dat vóór 1 september 2005 er jaarlijks via vrije en/of zelfstandige adoptie nog meer dan 100 kinderen bovenop de 'officiële' cijfers door Vlaamse gezinnen werden opgenomen¹⁵. Dat 'adoptiekanaal' is met de nieuwe wet grotendeels weggefallen. Zelfstandige adoptie kan nog wel maar de procedure is bijzonder traag en het aantal kanalen zeer beperkt. Er werden in 2007 slechts welgeteld 27 kanaalonderzoeken opgestart en er werden 15 kanalen goedgekeurd. De kindtoewijzing is in dat jaar goedgekeurd in vijf gevallen. Het kan dus niet anders of het aantal zelfstandige adopties is sedert september 2005 drastisch afgenomen.

Zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers

	2006	2007
Kanaaldossier ontvangen	15	23
Kanaalonderzoek opgestart	9	27
Goedkeuring kanaal	5	15
Weigering kanaal	1	3
Verzending naar buitenland	4	12
Kinddossier ontvangen	3	4
Goedkeuring kindtoewijzing	3	5
Registratie door de FCA	1	2

4.3 Kerncijfers over zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers

Bron: Kind en Gezin, Jaarverslag 2007

In ons land is door de wetgever beslist dat zelfstandige kandidaat-adoptiefouders dezelfde rechten op adoptie hebben als kandidaten die via een erkend bureau adopteren. Adoptabele kinderen in landen waar geen Vlaams adoptiebureau mee samenwerkt

¹⁴ Juffer, Femmie, Adoptiekinderen: opvoeding en gehechtheid in het gezin, Boom, 1997, blz. 120.

¹⁵ De overheid hield hierover geen cijfers bij.

kunnen zo geadopteerd worden door kandidaten die geschikt werden bevonden.

Artikel 24 van het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen schrijft voor dat de zelfstandige kandidaat-adoptant, die bekwaam en geschikt is verklaard via het vonnis van de Jeugdrechtbank, zich moet aanmelden bij de VCA en aangifte moet doen van het buitenlandse kanaal dat bij de adoptie zal bemiddelen. De VCA moet de betrouwbaarheid en de legaliteit van het kanaal controleren en beoordelen of er voldoende garanties zijn dat de adoptie tot stand komt in het belang van het kind en met eerbied voor de fundamentele rechten van het kind op grond van het internationaal recht (artikel 74, besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 2005, BS 18 november 2005).

De VCA beslist dus over het door de kandidaten voorgelegde adoptiekanaal. Waardeoordelen over die manier van adopteren mogen in de werking van de betrokken instanties geen rol spelen. De VCA heeft een zogenaamd ‘vademecum voor de zelfstandige adoptie’ van ruim vijftien bladzijden samengesteld voor de kandidaten van zelfstandige adoptie. Hierin staat een buitenmatig aantal voorwaarden en eisen op inhoudelijk vlak. Het zijn echter niet de kandidaat-adoptiefouders maar het is het VCA dat het kanaalonderzoek moet uitvoeren. Voor kandidaat-adoptiefouders die zelfstandig willen adopteren, moet het onderzoek even fair verlopen als voor kandidaten die een beroep doen op een erkend bureau en moeten de wettelijke regels en procedures even correct en transparant toegepast worden.

De kanaalcontrole mag, volgens artikel 75 van hetzelfde besluit, vier maanden in beslag nemen, in uitzonderlijke gevallen zes maanden. Bepaalde kanaalonderzoeken nemen echter, zonder enige gekende reden, meer dan zes maanden in beslag. De beslissing is in een aantal gevallen onvoldoende of niet gemotiveerd. Er is geen sanctie in de wetgeving opgenomen indien de motivatie van de beslissing ontbreekt. Ook de professionaliteit van de onderzoeken moet in een aantal gevallen in twijfel getrokken worden¹⁶.

Het onderzoek en de beslissing over het kanaalonderzoek is dossiergebonden. Er wordt door de VCA

niet publiek over gecommuniceerd met als gevolg dat andere kandidaten geen toegang hebben tot de inhoud en beoordeling van het kanaal.

De facto is het voor koppels van gelijk geslacht slechts mogelijk om een buitenlandse adoptie te realiseren via zelfstandige adoptie. Geen enkel van de vijf in Vlaanderen erkende adoptiediensten bemiddelt bij homoadopties omdat de meeste landen van herkomst adoptie door homokoppels niet genegen zijn.

Homokoppels zoeken dus noodgedwongen hun heil bij zelfstandige adoptie, met andere woorden het aanbrengen van een eigen buitenlands contact of kanaal, dat moet worden onderzocht door de VCA. Het past hier te verwijzen naar enkele koppels die begin februari 2007 alle documentatie met betrekking tot een adoptiekanaal in de Verenigde Staten aan de VCA hadden bezorgd. Terwijl de VCA conform de wet vier maanden de tijd heeft voor het kanaalonderzoek, liet de VCA pas medio augustus 2007, buiten de termijn, weten dat het kanaal werd afgekeurd. Nadat de zeer summiere en voor discussie vatbare argumenten voor de afkeuring werden weerlegd, zowel feitelijk als juridisch, maar vooral nadat via enkele kranten (onder andere: De Standaard, 3 oktober 2007) ruchtbaarheid aan de zaak werd gegeven, gaf het VCA te kennen het kanaalonderzoek te heropenen, maar enkele maanden later – ruim tien maanden na het indienen van de aanvraag tot kanaalonderzoek – volgde een nieuwe negatieve beslissing van de VCA. Naast morele argumenten over kostprijs en vragen bij het jeugdzorgsysteem in de Verenigde Staten (VS), kwam vooral het subsidiariteitsbeginsel op de propen: de VCA betwijfelt of alle mogelijkheden voor plaatsing in de VS uitgeput zijn. Dat argument is gebaseerd op een foute lezing van het Verdrag van Den Haag. Het verdrag stelt in artikel 4b dat “adoptie kan plaatsvinden (...) nadat de mogelijkheden tot plaatsen van het kind in de staat van herkomst naar behoren zijn onderzocht”. Het verdrag eist dus niet dat alle mogelijkheden ter plaatse uitgeput zijn maar is veel genuanceerder.

De federale wet, waarbij enkele jaren terug zowel huwelijk als adoptie werd opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht, blijft zodoende in de praktijk dode letter voor de interlandelijke adoptie. Nochtans zijn in landen als de VS en Zuid-Afrika adopties door homokoppels wettelijk toegelaten¹⁷. Homokoppels

¹⁶ We stellen ons bijvoorbeeld vragen bij het dossier waarbij het kanaalonderzoek gedeeltelijk door een stagiair van Kind & Gezin werd uitgevoerd (dat bleek na inzage van de relevante stukken).

¹⁷ In de VS zijn adopties door homokoppels mogelijk hoewel ze onderworpen zijn aan zware voorwaarden.

richten zich nu ook meer en meer op de binnenlandse adoptie om hun kinderwens te vervullen.

Het grotendeels wegvallen van de uitweg voor kandidaat-adoptiefouders van de zelfstandige adoptie heeft duidelijk de enorme mankementen aan het licht gebracht van de organisatie van de interlandelijke adoptie in Vlaanderen:

- geen langetermijnvisie op adoptie;
- een beperkte slagkracht van de interlandelijke adoptiesector, die de gevolgen ondervindt van het ontbreken van een systematische uitbouw binnen het professionele welzijnswerk;
- door de versnippering van de adoptieprocedure, opgelegd door de Adoptiewet en het Vlaamse Adoptiedecreet, komen de reële mogelijkheden en beperkingen voor een adoptie slechts in beeld bij de kandidaat-adoptanten nadat zij reeds een groot deel van de procedure doorlopen hebben. Dat creëert volstrekt irrealistische verwachtingen bij de kandidaten. Het geschiktheidvonnis houdt immers geen enkele zekerheid in voor het slagen van een adoptie. Veel kandidaten beseffen dat wel en proberen daarom al veel vroeger in de procedure, niet professioneel ondersteund, via een persoonlijke zoektocht op het internet en via informatie van mond tot mond te weten te komen waar ze werkelijk aan toe zijn; daar komt bij dat de leeftijdsgrenzen die herkomstlanden opleggen, maar ook de gezinsplanning weinig bewegingsruimte in de tijd laten bij adoptieprocedures, die meestal verscheidene jaren beslagen, wat kandidaten aanzet tot haast;
- de adoptiediensten worden historisch en structureel in hun groei afgeremd door een tekort aan professionalisme en door de fragmentarisering van de sector; hun kleinschaligheid is het gevolg van de omstandigheden waarin de diensten moeten werken; veel positieve mogelijkheden voor interlandelijke adoptie blijven liggen door het onaangeroerd potentieel bij kandidaat-ouders. Kandidaten haken in een aantal gevallen vroegtijdig af, bijvoorbeeld tijdens het maatschappelijke onderzoek. Of zij krijgen een negatieve evaluatie omdat ze slecht voorbereid waren op het maatschappelijke onderzoek. Voor een aantal onder hen was een positievere afloop zeker mogelijk geweest mochten ze op een eerder tijdstip met de adoptiediensten een functioneel contact gehad hebben;

- onvoldoende ondersteuning door de centrale organen;
- te beperkte middelen voor het onderzoek naar en de opening van mogelijke adoptiekanalen;
- de VCA slaagt niet altijd in zijn opdracht om de kanaalcontrole tijdig en kwaliteitsvol uit te voeren.

De nazorg

Het Steunpunt Nazorg ten slotte biedt hulp aan de adoptiebetrokkenen (geadopteerden, adoptieouders en afstandsoouders) bij specifieke adoptievragen, wijst gericht door en verstrekt begeleiding. Ook is het steunpunt verantwoordelijk voor de professionalisering en sensibilisering van de bestaande hulpverlening en nazorg inzake adoptie. Het steunpunt bestaat uit vertegenwoordigers uit de adoptiesector die het beleid van de vzw bepalen. De taken worden uitgevoerd via een aantal partners in de adoptiesector.

In werkelijkheid is dit steunpunt weinig werkzaam.

Besluit

De ervaringen van de laatste jaren tonen duidelijk aan dat de huidige Vlaamse adoptieprocedure en adoptiestructuur niet in staat zijn om nu en in de komende jaren de aan hen toegewezen opdrachten voldoende te vervullen. Nochtans is de huidige aanpak financieel zwaar, zowel voor de kandidaat-ouders als voor de samenleving. In het belang van de adoptabele kinderen en de kandidaat-adoptiefouders is het aanbevelenswaardig de fragmentarisering van de procedure en de toewijzing aan verscheidene instanties op te heffen en de structuren aanzienlijk te versterken en te professionaliseren.

Indien op dezelfde wijze wordt voortgegaan, zal het hele adoptiegebeuren binnen afzienbare tijd hopeloos dichtslibben. De adoptiecapaciteit moet een ruimere omschrijving krijgen: het gaat om het aantal kinderen dat voor interlandelijke adoptie beschikbaar is en daar baat bij heeft. Daarmee staat het wachtende kind centraal en niet de bedrijfsvoering en de capaciteit van de bemiddelaars¹⁸.

¹⁸ Brief aan de minister van Justitie, Adoptiefouderoverleg, 5 maart 2005.

Voor de volledigheid moet hier worden vermeld dat zich ook op het federale niveau, waarvoor de federale Centrale Autoriteit als uitvoerder optreedt, heel wat moeilijkheden voordoen, die een wetgevend initiatief noodzakelijk maken.

2. De regeling in buurlanden

Duitsland

De Bundeszentralstelle für Auslandsadoption, het federale hoofdkantoor voor interlandelijke adoptie, is bevoegd voor de internationale samenwerking met de herkomstlanden, het coördineert de contacten tussen de actoren in Duitsland en de herkomstlanden, zonder de individuele adoptiebemiddeling op zich te nemen. Verder organiseert het federale hoofdkantoor regelmatig conferenties en congressen.

Nederland

In Nederland zijn in 2006 aanzienlijk minder kinderen uit het buitenland geadopteerd dan in de jaren daarvoor. In totaal zijn vorig jaar 816 adoptiekinderen in Nederlandse gezinnen opgenomen, waarvan 362 afkomstig uit China. Sinds 2001 lag dat aantal jaarlijks boven de 1100 (1185 in 2005, waarvan 666 afkomstig uit China)¹⁹. ‘Zelfdoeners’ in Nederland vormen 2% van de adoptieouders²⁰. In Nederland stonden recent vooral een aantal adoptieschandalen in het nieuws, waar bij het afstaan van de kinderen sprake was van kinderhandel.

De Centrale Autoriteit bij het Ministerie van Justitie is belast met de uitvoering van wet- en regelgeving op het gebied van interlandelijke adoptie en is gehouden aan de voorschriften als neergelegd in het Haags Adoptieverdrag, het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de wet Opneming buitenlandse kinderen ter adoptie. Op grond van die regelgeving beslist zij onder meer op verzoeken om toestemming tot opneming ter adoptie van een buitenlands kind van echtparen of personen die een kind uit het buitenland ter adoptie willen opnemen. Voorts beslist zij op aanvragen om een vergunning van rechtspersonen

die bemiddelende werkzaamheden willen verrichten bij de plaatsing van kinderen uit het buitenland met het oog op adoptie. Zij ziet er tevens op toe dat ook nieuwe vergunninghouders zich houden aan dit kwaliteitskader. De Centrale Autoriteit onderhoudt contacten met de centrale autoriteiten in het buitenland en werkt daarmee samen. Waar nodig en mogelijk, faciliteert de Centrale Autoriteit op macroniveau bij het achterhalen van informatie uit andere landen. Zij zal aandachtspunten betreffende de gang van zaken in dat land met de betreffende Centrale Autoriteit bespreken en, zo nodig, verder onder de aandacht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie brengen.

In Nederland leeft er bij de publieke opinie nogal wat kritiek op de door vrijwilligers gedreven adoptiediensten. Zij moeten grondig professionaliseren. Aan vrijwilligers van die organisaties worden geen formele eisen gesteld. Er is geen wet die dat goed regelt. De plaatsing van kinderen, met vaak een complexe geschiedenis, kan nu gebeuren door niet-gekwaliificeerde mensen.

De Nederlandse regering reageerde met een verscherping van het toezicht op adoptiediensten en het opleggen van kwaliteitsregels. De Commissie-Kalsbeek, die een rapport opstelde op verzoek van de minister van Justitie, gaf onder meer de volgende aanbevelingen²¹:

- er dient scherp toezicht te worden gehouden op interlandelijke adoptie naar Nederland, zodat de ketenpartners daadwerkelijk handelen conform de uitgangspunten en beginselen van het Haags Adoptieverdrag en het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Dat geldt voor adopties uit een verdragsland, maar ook voor adopties uit een niet-verdragsland. Een ethisch verantwoord proces van interlandelijke adoptie vergt een scherp toezicht en nauwgezette controle door de Nederlandse overheid en rechtvaardigt verdergaande overheidsinterventie op dit terrein;
- het afschaffen van de deelbemiddeling²² als bedoeld in artikel 7a van de wet Opneming buitenlandse kinderen ter adoptie.

¹⁹ Vraag 1090 van het lid Albayrak (PvdA) aan de Minister van Justitie over het afnemende aantal kinderen dat voor interlandelijke adoptie beschikbaar is (ingezonden 8 februari 2007), Tweede Kamer der Staten-Generaal, Vergaderjaar 2006–2007.

²⁰ Willem Jan Halm, voorzitter Belangenvereniging Zelfdoeners in Adoptie, Adoptie via zelfdoen gaat in Nederland zeer zorgvuldig, NRC 12-06-2004.

²¹ Rapport interlandelijke adoptie “Alles van waarde is weerloos”, Commissie lesbisch ouderschap en interlandelijke adoptie, 29 mei 2008, Nederland.

²² Vergelijkbaar met de zelfstandige adoptie in Vlaanderen.

Frankrijk

Het totale aantal kinderen, geadopteerd in het buitenland door Franse families in het jaar 2007, bedroeg 3162. Dat cijfer is een daling met 20,5%, vergeleken met 3977 adopties in 2006. De geadopteerde kinderen in 2007 waren afkomstig uit 74 landen, in 2006 uit 69 landen.

De individuele adopties bedroegen 37,9%, dat is aanzienlijk lager dan in 2006 (48,8%); adoptie door organisaties die erkend zijn voor adoptie (OAA) bedroeg 41,8%, wat hoger is dan in 2006 (36,6%). Meer en meer landen van herkomst van adoptiekinderen ontwikkelen mechanismen voor de bescherming van hun kinderen en wensen de procedures voor adoptie af te dwingen door een verbod op individuele benaderingen. Juist wegens die veranderende context van de internationale adoptie is het Agence Française de l'Adoption (AFA) opgericht bij de wet van 4 juli 2005 om steun te verlenen aan adoptieouders bij hun inspanningen in het buitenland en te zorgen voor veiligere procedures. In dat kader heeft het agentschap de opdracht om elke persoon te begeleiden van wie de vraag niet opgenomen kan worden door een gemachtigde instelling voor adoptie. Het voert zijn taken uit in overeenstemming met de beginselen van neutraliteit en gelijkheid. Het begeleidt met een aandeel van 19%, een groter aandeel van de adoptieprocedures dan de Centrale Autoriteit in 2006 (14,6%). In 2007, net als in 2006, vertegenwoordigen de eerste tien landen samen meer dan 75% van de aannemingen: 79,5% in 2006, 76,3% in 2007.

Maar zoals bij elke bemiddelende adoptie-instantie, is het AFA afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van internationale adoptie, die in 2007 een algemene neerwaartse trend kent die al begonnen is in het jaar 2006.²³

²³ Adoption internationale: statistiques 2007, France Diplomatie:

De aanzienlijke daling van het aantal van 815 kinderen is voornamelijk toe te schrijven aan:

- het einde van de adoptieprocedures in Vietnam (- 474);
- versterking van de controles door de autoriteiten van Haïti (- 168);
- de langere duurtijd van de plaatselijke procedures in China (- 138);
- de invoering van een procedure in overeenstemming met het Verdrag van Den Haag in Madagaskar (- 55).

Ethiopië is het eerste land van herkomst met 417 adopties, gevolgd door Haïti (403), Rusland (402), Colombia (375) en Vietnam (268), dat van de eerste plaats in 2006 terugvalt op de vijfde plaats in 2007. Het aantal adopties in Colombia is sterk toegenomen (van 321 naar 375), stijgt aanzienlijk in Mali (van 109 tot 135) en wordt iets hoger in Ethiopië (van 408 naar 417) en in Rusland (van 397 naar 402), terwijl het aantal aanzienlijk daalt in Haïti (571 tot 403) en China (van 314 tot 176). ➔

Franse Gemeenschap

De procedure in de Franse Gemeenschap is als volgt:

1. dubbele voorbereidingsronde:
 - a) voorbereiding door de Waalse Centrale Autoriteit ACC (collectief);
 - b) voorbereiding door een adoptiedienst (individueel);
2. maatschappelijk onderzoek door de Waalse Centrale Autoriteit met consultatie van bijzondere jeugddiensten enzovoort;
3. bemiddeling door adoptiedienst. In een land dat niet 'bediend' wordt door de adoptiediensten (dat wil zeggen: een land waarin de adoptiediensten niet werkzaam zijn): bemiddeling door Waalse Centrale Autoriteit;
4. nazorg door adoptiedienst.

➔ De internationale adopties in 2007 worden ook gekenmerkt door een heel andere geografische spreiding dan die in 2006. Inderdaad wordt Afrika het eerste continent met 30% (25% in 2006), gevolgd door het Caraïbisch gebied met 28% van de adopties (26% in 2006). Het aandeel van kinderen uit Azië is significant afgenomen met 21% (32% in 2006), terwijl Europa goed is voor 21% (17% in 2006).

Wat betreft de procedurele vertragingen op het vlak van interlandelijke adoptie, worden de Franse agentschappen geconfronteerd, in een context van een toenemende wereldwijde vraag, met de regels gesteld door de landen van herkomst, zoals procedurele vereisten of beperkingen die voortvloeien uit specifieke lokale procedures. Zo belooft in het algemeen de duur van de procedures voor adoptie, verschillend van land tot land, tussen een en drie jaar.

De centrale autoriteit voor internationale adoptie (ACAI), geplaatst bij de Minister van Buitenlandse Zaken, heeft als opdracht de handelingen van de administraties en de autoriteiten te sturen en te coördineren ten aanzien van interlandelijke adoptie.

De overheid, die gevoelig is voor de moeilijkheden die personen ondervinden die wensen te adopteren, besteedt bijzondere aandacht aan de verbetering van het Franse dispositief voor internationale adoptie. De president en de premier hebben op 4 oktober 2007 de opdracht gegeven te komen tot voorstellen betreffende adoptie, nationaal en interlandelijk. Alle overheidsdiensten is gevraagd hieraan hun volledige medewerking te geven.

3. Voorstellen

Oprichting van het Vlaams Centrum voor Adoptie

De indieners opteren voor de oprichting van een volwaardig Vlaams Centrum voor Adoptie dat de taken van de huidige Vlaams Centrale Autoriteit overneemt, de adoptieambtenaar in zijn midden opneemt en als volwaardig superviserend en coördinerend orgaan voor adoptie functioneert. De adoptiefouders, de geadopteerden en hun verenigingen moeten een directe adviserende rol vervullen in het beheer van het centrum, samen met Kind en Gezin, de Vlaamse kinderrechtencommissaris, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en wetenschappelijke experts op het vlak van adoptie.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie moet over een eigen budget beschikken.

Het Vlaams adoptiecentrum krijgt als taak het kanaalonderzoek te ontwikkelen en uit te voeren. Er moet op het vlak van internationale samenwerking een uitgebreide en grondige expertise ontwikkeld worden in het centrum, onder meer inzake de regels die landen van herkomst toepassen in de samenwerking met buitenlandse adoptiediensten. De sterktes van Vlaanderen als adoptiepartner moeten volledig worden uitgespeeld. De adoptiediensten moeten in het centrum een sterke partner vinden voor het ondersteunen en versterken van hun werkzaamheden.

Kenmerken

De beheersvorm is een intern verzelfstandigd agentschap (IVA). Daarbij wordt een raadgevend comité opgericht dat alle actoren die betrokken zijn bij adoptie – adoptanten, geadopteerden, diensten en verenigingen – de kans geeft om te participeren in het beleid.

Het centrum neemt de taken van de huidige VCA binnen Kind en Gezin over maar in een onafhankelijke positie waarbij de eigenheid van adoptie, in het bijzonder de specifieke invalshoek en de belangen van adoptiefouders en adoptiekinderen, ten volle aan bod kunnen komen.

Het centrum moet het maatschappelijke onderzoek overnemen van de caw's. Daarvoor wordt een professioneel geleide cel maatschappelijk onderzoek samengesteld. Het centrum zorgt voor de professionele ondersteuning en sturing van die eigen dienst.

Dat maakt het ook mogelijk om op een soepelere manier in te spelen op de kwantitatieve schommelingen van het aantal kandidaat-adoptanten zodat er geen wachtlijsten ontstaan wanneer er op een bepaald moment veel kandidaten zijn die een voorbereiding gevolgd hebben. Met het huidige systeem van 'gesubsidieerde' diensten op basis van een prestatiesysteem zijn dergelijke schommelingen niet op te vangen. Door teamwerking, opleiding en bijscholing van de medewerkers wordt er een rechtszekere, eenvormige en transparante onderzoeksprocedure uitgewerkt. Zo kunnen kandidaat-adoptiefouders in de toekomst op een doelmatige en eerlijke wijze het maatschappelijke onderzoek doorlopen.

Het centrum neemt ook de taken van het Steunpunt Nazorg Adoptie op zich. Zo wordt de versnippering van het interlandelijke adoptielandschap tegengegaan. De expertise en informatie worden gebundeld in een en dezelfde voorziening die zo een krachtig en eenvormig professioneel beleid kan voeren vanuit een duidelijk gecoördineerde en sterk gestructureerde missie en visie.

Taken:

- *Een langetermijnvisie op interlandelijke adoptie ontwikkelen*

Een langetermijnvisie op adoptie is meer dan ooit noodzakelijk. Zij moet mee uitgewerkt worden door de adoptiediensten. Het raadgevende comité van het agentschap speelt daarbij een belangrijke rol. Die visie moet worden getoetst aan wat in de samenleving leeft. Het perspectief moet Vlaanderen overstijgen en de betrokkenen moeten alle mogelijkheden beschouwen en afwegen vanuit een breed bovennationaal gezichtspunt. Een grondige en permanente inzichtverwerving in het adoptiebeleid in andere regio's en in het buitenland is een prioritaire voorwaarde.

- *Een publieke loketfunctie en klachtendienst organiseren*

Dit loket, dat diverse vormen kan aannemen – een infotelefoon, een webtoepassing – staat ten dienste van de kandidaat-adoptiefouders, adoptanten, geadopteerden en elke andere betrokkene bij het adoptieproces. Als er vragen of klachten zijn over de werking van de voorzieningen die erkend worden door het centrum, moeten die op een laagdrempelige en transparante wijze aan het centrum kunnen worden doorgegeven en dan kan, indien

nuttig, het centrum een bemiddelingsronde organiseren.

– *Kanaalonderzoek, kanalen openen en onderhouden*

Momenteel worden de mogelijkheden voor adoptie ernstig belemmerd doordat de adoptiediensten noch de expertise noch de hefboomen hebben om met andere landen te werken dan met die landen waarmee ze om historische redenen een samenwerking hebben ontwikkeld. Op deze wijze is, wat Vlaamse adoptie betreft, een adoptabel kind uit bijvoorbeeld heel wat Afrikaanse landen 100% benadeeld ten opzichte van een kind uit bijvoorbeeld Ethiopië, omdat Vlaamse adoptiebureaus in eerstgenoemde landen niet werkzaam zijn. Talloze landen zijn op die wijze uitgesloten van adoptie in Vlaanderen.

Het centrum krijgt als taak actief aan kanaalonderzoek te doen, de kanalen te openen voor zelfstandige adoptie en voor opname in het aanbod van de adoptiediensten. Het moet ook de kanalen bestendig evalueren, contacten met de herkomstlanden onderhouden en, indien nodig, bijsturingen uitvoeren. Alle informatie betreffende de kanalen zelf en de beoordelingsgronden van de toelaatbaarheid ervan maakt het centrum consulteerbaar voor kandidaat-adoptiefouders.

– *Serviceplatform voor de adoptiediensten*

De adoptiediensten hebben te kampen met de handicap dat ze niet ontstaan en uitgebouwd zijn binnen de professionele welzijnssector. Zij hebben daarom bijzonder veel behoefte aan professionele ondersteuning op het vlak van management, dienstverlening, kwaliteitszorg, communicatie enzovoort. Dat zal een van de belangrijkste taken worden van het nieuwe agentschap.

– *Informatie en regie voor nazorg*

Op het vlak van nazorg is er behoefte aan een volwaardig informatiepunt. Het centrum moet ook een regierol op zich nemen voor het stroomlijnen van de contacten met Kind en Gezin, de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en de sector van de Bijzondere Jeugdzorg. Tevens moet het bijsholing verzorgen voor de medewerkers van die voorzieningen.

– *Uitvoeren van het maatschappelijke onderzoek in opdracht van de jeugdrechter*

Wanneer het centrum het maatschappelijke onderzoek uitvoert, vervalt het onderzoek door de caw's, waarvan de medewerkers onvermijdelijk te ver van de adoptierealiteit van de aanvragers staan. Dat onderzoek moet gefundeerd zijn op de reële sociale en materiële context waarin de adoptie verloopt. Daarom kan dat het beste binnen de adoptiesector zelf gebeuren. Een gelijksoortige onderzoeks aanpak, met een centraal orgaan, wordt nu reeds toegepast in het Franstalige landsdeelte.

– *Erkenning en subsidiëring van de voorbereidingscentra, adoptiediensten en trefcentra*

Het is niet de taak van de Vlaamse Regering om zich uit te spreken over het bestaansrecht van de concrete initiatieven die werkzaam zijn op het vlak van adoptie. De Vlaamse Regering legt het algemene beleidskader vast waarin de interlandelijke adoptie plaatsvindt. Zij delegeert logischerwijze de uitvoering van dat beleid naar een deskundig overheidsorgaan, met name het Vlaams Centrum voor Adoptie. Dat agentschap kan veel sneller en adequater dan de regering zelf inspelen op de ongelooflijk diverse en steeds wijzigende economische, sociale en politieke ontwikkelingen op wereldvlak die de mogelijkheden en omstandigheden van interlandelijke adoptie beïnvloeden.

Aangepaste rol voor de adoptiediensten

De opdrachten van de adoptiediensten worden op drie belangrijke punten aangepast:

- verscheidene adoptiediensten moeten in een bepaald land kunnen werken indien de overheidsregels in het land van herkomst dat toestaan. Dit betekent dat kandidaat-ouders bij verschillende bureaus een aanvraag kunnen doen. Tegelijk vervalt de aanvaardingsplicht van de adoptiediensten. Zij moeten hun eigenheid kunnen behouden mits het respecteren van alle wettelijke regels. Zo mogen zij het niet aan aanvragers weigeren om in de procedure in te stappen op grond van leeftijd of geslacht, van ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging, van ras of geaardheid

of de vermogenstoestand van de betrokkene²⁴. In die gronden kunnen wel redenen schuilen om de bemiddeling zonder succes af te sluiten;

- de adoptiediensten moeten op een vroeg tijdstip in de procedure een rol kunnen spelen zodat kandidaat-adoptanten een gefundeerd en realistisch inzicht verwerven in hun adoptiemogelijkheden en zo weten waar ze aan toe zijn indien ze in Vlaanderen willen adopteren. Daarom wordt de kandidaat-adoptanten de mogelijkheid geboden voor een gestructureerde verkennings sessie bij minstens één adoptiedienst. Indien de kandidaten dat wensen, zal een weerslag van de verkennende gesprekken worden toegevoegd aan het maatschappelijke onderzoek dat aan de jeugdrechter wordt bezorgd²⁵;
- adoptiediensten moeten volop hun taken inzake intake en nazorg op zich kunnen nemen. Zij verkeren in de juiste positie om een adoptie, ook na de komst van het kind, verder te begeleiden in zover dat nodig mocht zijn.

Eindconclusie

Het uitgangspunt van dit voorstel zijn de gebreken in de huidige aanpak van de interlandelijke adoptie in Vlaanderen en de onaanvaardbare wachttijden die ermee gepaard gaan. Tegenover de wachtlijsten staat de grote behoefte aan adopties in heel wat landen, waar de leefsituatie van een aantal kinderen bijzonder schrijnend is en de vraag naar adoptieouders zeer groot. Dit voorstel is een aanzet tot een minder versnipperd, integraler en professioneler proces voor interlandelijke adoptie. Kandidaat-adoptiefouders zullen vanaf het begin van de procedure weten waar ze aan toe zijn door een verkenningsronde bij de adoptiediensten in te lassen. De diensten nemen ook de nazorg op zich. Er wordt een Vlaams Centrum voor Adoptie opgericht, dat een garantie vormt voor

de ontwikkeling van adoptie in Vlaanderen tot een volwaardige professionele zorgvorm. Het centrum neemt de taak van het uitvoeren van het maatschappelijke onderzoek op zich. De taken van het huidige Steunpunt Nazorg worden eveneens overgeheveld naar het centrum.

Else DE WACHTER

Vera VAN DER BORGHT

Jan ROEGIERS

Anne Marie HOEBEKE

²⁴ Zie het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

²⁵ Een extra voordeel is dat de diensten zo reeds kunnen melding geven van een aantal belangrijke elementen die zij in de verkennings sessie vaststellen, bijvoorbeeld de geschiktheid van bepaalde kandidaat-gezinnen voor de adoptie van siblings, de uitsluiting in een aantal landen van koppels bestaande uit neef en nicht, de elementen in het kandidaat-gezin die van invloed zijn op de leeftijd van het adoptiekind.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Punt 8° van artikel 3 van het decreet van 15 juli 2005 tot regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen wordt vervangen door wat volgt:

“8° het Kaderdecreet: het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003;”.

Artikel 3

In artikel 3 wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°/1 het Vlaams Centrum voor Adoptie: dit is de Vlaamse Centrale Autoriteit, belast met de nakoming van de door het Haagse Verdrag opgelegde verplichtingen en opdrachten, vermeld in dit decreet;”.

Artikel 4

In punt 9° van artikel 3 van hetzelfde decreet, worden de woorden “de Vlaamse Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 5

In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Regering” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 6

In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 7

In de tweede en in de derde alinea van artikel 5 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse

Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 8

Er wordt in hetzelfde decreet een artikel 5/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 5/1

De kandidaat-adoptanten kunnen op eigen verzoek de verkenningssessie volgen, zoals bepaald in artikel 14, §2, 7°, bij één of meer adoptiediensten. Het Vlaams Centrum voor Adoptie stelt het programma en de werkwijze vast van de verkenningssessie volgens de bepalingen van de Vlaamse Regering.”.

Artikel 9

In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt §1 vervangen door wat volgt:

“§1. Het Vlaams Centrum voor Adoptie erkent de voorbereidingscentra.”.

Artikel 10

In het punt 4° van §3 van artikel 6 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 11

In het eerste lid van artikel 7 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Regering” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 12

Artikelen 9 tot 12 van hetzelfde decreet worden vervangen door wat volgt:

“Artikel 9

Het maatschappelijk onderzoek dat krachtens artikel 346-2 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 1231-29, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek door de Jeugdrechtsbank wordt bevolen, wordt uitgevoerd door het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Nadat de Jeugdrechtbank de adoptant heeft doorverwezen naar het Vlaams Centrum voor Adoptie, neemt dat centrum onverwijld contact op met de adoptant.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan nadere richtlijnen bepalen inzake de wijze waarop het maatschappelijke onderzoek gevoerd wordt conform artikel 1231-29 van het Gerechtelijk Wetboek en de bepalingen van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.

Artikel 10

Inzake het uitvoeren van het maatschappelijke onderzoek moet het Vlaams Centrum voor Adoptie aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° beschikken over een team dat is samengesteld zoals bepaald door de regering;
- 2° de persoonlijke levenssfeer van de adoptant eerbiedigen en, zonder vorm van discriminatie, zijn ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging respecteren;
- 3° de vraagstelling beperken tot informatie die relevant is voor het verkrijgen van een beginseltoelating tot interlandelijke adoptie;
- 4° de discretie en het beroepsgeheim in acht nemen ten aanzien van de informatie die over de adoptanten wordt verkregen;
- 5° iedereen die zich voor het maatschappelijke onderzoek aanbiedt, registreren;
- 6° de taken, vermeld in artikel 9, kwaliteitsvol uitvoeren.”.

Artikel 13

In artikel 14 van hetzelfde decreet wordt §2 aangevuld met een punt 7°, dat luidt als volgt:

- “7° voorzien in gestructureerde verkenningssessies voor de adoptanten in de voorbereidingsfase en op verzoek van de adoptanten een schriftelijke

lijjk verslag van de verkenning bezorgen aan het Vlaams Centrum voor Adoptie, dat dat toevoegt aan het verslag van maatschappelijk onderzoek dat aan de jeugdrechter wordt bevolen.”.

Artikel 14

In artikel 15 van hetzelfde decreet wordt §1 vervangen door wat volgt:

“§1. Het Vlaams Centrum voor Adoptie erkent de adoptiediensten volgens de regels bepaald in dit decreet.”.

Artikel 15

In §3 van artikel 15 van hetzelfde decreet wordt punt 1° geschrapt.

Artikel 16

Er wordt in hetzelfde decreet een artikel 5/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 5/1

De kandidaat-adoptanten kunnen op eigen verzoek de verkenningssessie volgen, zoals bepaald in artikel 14, §2, 7°, bij één of meer van de adoptiediensten. Het Vlaams Centrum voor Adoptie stelt het programma en de werkwijze vast van de verkenningssessie volgens de bepalingen van de Vlaamse Regering.”.

Artikel 17

In punt 3° van §3 van artikel 15 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 18

In artikel 16, §1, van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Regering” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 19

De titel van hoofdstuk V van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“HOOFDSTUK V

Het Vlaams Centrum voor Adoptie en de adoptieambtenaar”.

Artikel 20

Artikel 19 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Artikel 19

§1. Er wordt een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid opgericht als bedoeld in artikel 10 van het Kaderdecreet. Dit agentschap draagt als naam Vlaams Centrum voor Adoptie. De Vlaamse Regering bepaalt tot welk homogeen beleidsdomein het agentschap behoort. De Vlaamse Regering bepaalt de vestigingsplaats van het agentschap. De bepalingen van het Kaderdecreet zijn van toepassing op het agentschap.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie heeft als missie, samen met zijn partners, de nakoming van de door het Verdrag van Den Haag opgelegde verplichtingen en opdrachten, vermeld in dit decreet.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie en de aangestuurde voorzieningen eerbiedigen bij hun optreden de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de personen tot wie zij zich richten.

§2. Het Vlaams Centrum voor Adoptie is belast met de volgende opdrachten:

- 1° de opdrachten, bepaald in dit decreet;
- 2° informatie verstrekken over alle aspecten van adoptie aan de adoptant;
- 3° de registratie van de adoptanten die zich aanmelden voor adoptie, de doorverwijzing van de adoptant naar een voorbereidingscentrum en de inning van de bijdrage van de adoptant in de kosten van de voorbereiding;

- 4° de registratie van de keuze van de adoptant voor adoptie met een adoptiebureau of zelfstandige adoptie en, bij adoptie met een adoptiebureau, het doorsturen van het verslag, bedoeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek, aan de adoptiedienst die de adoptant gekozen heeft;
- 5° bij zelfstandige adoptie:
 - a) de adoptant op de hoogte brengen van de bestaande nazorg in Vlaanderen;
 - b) onderzoek en goed- of afkeuring van het aangebrachte kanaal en het onverwijld doorsturen van het vonnis betreffende de bekwaamheid en de geschiktheid van de adoptant en het verslag, vermeld in artikel 1231-32 van het Gerechtelijk Wetboek, aan de bevoegde autoriteit van de staat van herkomst;
- 6° de opdrachten, vermeld in artikel 361-3 van het Burgerlijk Wetboek;
- 7° de voortgangsrapportage van de adoptie organiseren en bewaken;
- 8° netwerken opzetten tussen bestaande diensten en projecten die een rol spelen in de nazorg bij adoptie, waartoe zeker gerekend worden: adoptiediensten, voorbereidingscentra, diensten die deel uitmaken van de preventieve en gespecialiseerde zorg, trefgroepen van adoptanten en geadopteerden;
- 9° samen met de diensten en projecten, vermeld in punt 8°, een overkoepelende visie op nazorg uitwerken;
- 10° optreden als informatiepunt inzake nazorg en expertise rond adoptie bevorderen bij het bestaande hulpverleningsaanbod, onder meer door in bijscholing te voorzien voor de hulpverleners;
- 11° fungeren als aanspreek- en oriëntatiepunt voor geadopteerden, adoptanten en afstandsouders;
- 12° fungeren als expertisecentrum;
- 13° een documentatie- en informatiecentrum uitbouwen;

- 14° advies verlenen op eigen initiatief of op verzoek van de Vlaamse Regering met betrekking tot specifieke nazorginitiatieven en -projecten;
- 15° de trefgroepen inzake adoptie ondersteunen;
- 16° aan binnenlandse en buitenlandse overheden informatie verstrekken over de regelgeving inzake adoptie alsook over andere relevante gegevens;
- 17° de samenwerking met de buitenlandse overheden bewerkstelligen zodat bij interlandelijke adopties het belang van het kind en zijn fundamentele rechten worden gegarandeerd en de rechtsregels van de gemeenschappen, federale en internationale overheden worden gerespecteerd;
- 18° erkende adoptiediensten begeleiden bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, concrete bemiddelingsprocedures ontwikkelen en de concrete adoptiebemiddeling evalueren en verbeteren;
- 19° bemiddelen tussen de bevoegde buitenlandse overheden en de erkende Vlaamse diensten;
- 20° consulteerbaar maken voor adoptiefouders van de onderzochte kanalen voor zelfstandige adoptie en van de beoordelingsgronden van de toelaatbaarheid ervan;
- 21° actief opsporen en ontwikkelen van buitenlandse kanalen en die goedkeuren;
- 22° het erkennen, het intrekken of schorsen van de erkenning van de voorbereidingscentra, adoptiediensten en trefgroepen en het subsidiëren van voorbereidingscentra en adoptiediensten;
- 23° ter uitvoering van de opdrachten, vastgelegd in punt 6° tot 13°, werkafspraken maken met de federale overheid en de andere gemeenschappen;
- 24° jaarlijks een activiteitenverslag uitbrengen dat wordt bezorgd aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement;
- 25° ontwikkelen of ondersteunen van programma's in binnen- en buitenland die de doelstellingen ondersteunen van het Verdrag van Den Haag en van het Internationaal Verdrag van 20 november 1989 inzake de Rechten van het Kind, door

België geratificeerd en goedgekeurd bij de wet van 25 november 1991;

- 26° structureel overleg organiseren tussen alle betrokken partners uit het adoptiewerkveld, namelijk de voorbereidingscentra, de adoptiediensten en de trefgroepen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regelen met betrekking tot de werking van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

§3. Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan voor het realiseren van zijn doelstellingen, al of niet binnen het kader van de regels, vermeld in artikel 12, alle mogelijke activiteiten, van welke aard ook, ontwikkelen, opzetten en realiseren. Dat behelst onder meer vorming en onderzoek.

§4. Onverminderd de behandeling van klachten over de eigen werking en dienstverlening zoals bepaald in het decreet van 1 juni 2001 houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen, moet het Vlaams Centrum voor Adoptie klachten tegen partners opnemen en behandelen.

§5. Het Vlaams Centrum voor Adoptie voert de taken, vermeld in §2, voor zover het om beleidsuitvoerende taken gaat, uit in samenhang met:

- 1° het door andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus gevoerde beleid;
- 2° het door de Vlaamse Gemeenschap gevoerde beleid inzake welzijn en gezondheid.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie ontwikkelt terreinexpertise met betrekking tot de taken, vermeld in §2.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie stelt de verworven kennis en expertise ter beschikking van de beleidsondersteuning als bedoeld in artikel 4, §1, van het Kaderdecreet.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie optimaliseert en vernieuwt zijn dienstverlening permanent op basis van actuele ontwikkelingen inzake kennis en expertise.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie registreert en verwerkt alle gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens met betrekking tot zijn cliënteel, die noodzakelijk zijn om:

1° de taken, bedoeld in §2, uit te voeren;

2° de beleidsgerichte input als bedoeld in artikel 4, §3, van het Kaderdecreet te leveren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de gegevensregistratie en verwerking, onverminderd de toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer voor de verwerking van de persoonsgegevens.

§6. Het Vlaams Centrum voor Adoptie werkt voor de realisatie van zijn taken samen en sluit samenwerkingsakkoorden af met overheden, instanties, instellingen, diensten en verenigingen die op het vlak van de toegewezen taken actief zijn.

§7. De Vlaamse Regering kan binnen het kader van de taak van het Vlaams Centrum voor Adoptie, vermeld in §2, nadere regels bepalen met betrekking tot de normen en de voorwaarden om initiatieven toe te staan en of te subsidiëren, met dien verstande dat de toelatings- en/of de erkenningsbeslissing bij het Vlaams Centrum voor Adoptie berust(en).

§8. Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan voor het realiseren van zijn doelstellingen, al of niet binnen het kader van de regels, vermeld in §7, alle mogelijke activiteiten, van welke aard ook, ontwikkelen, opzetten en realiseren.

§9. De Vlaamse Regering regelt de werking van het Vlaams Centrum voor Adoptie voor zover die regeling geen afbreuk doet aan de in het Kaderdecreet of in dit decreet vastgelegde beslissings- en beleidsstructuur.

§10. Het Vlaams Centrum voor Adoptie stelt alle gevraagde gegevens ter beschikking van de entiteit die door de Vlaamse Regering is aangewezen voor de inspectie. Tussen het Vlaams Centrum voor Adoptie en die entiteit wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot die samenwerkingsovereenkomst.

§11. Bij het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt een raadgevend comité opgericht, dat advies verstrekt op verzoek van het hoofd van het Vlaams Centrum voor Adoptie. Het raadgevende comité verstrekt tevens op eigen initiatief advies over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de taken van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Het raadgevende comité is samengesteld uit een gelijke vertegenwoordiging van de volgende maatschappelijke geledingen van het beleidsveld:

1° de adoptiefouders en de geadopteerden;

2° de voorzieningen die op de vermelde taakgebieden werkzaam zijn;

3° de werknemers van de voorzieningen.

In het raadgevende comité kunnen ook andere, door de Vlaamse Regering aan te wijzen personen, zitting hebben, alsook onafhankelijke deskundigen op het werkterrein van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Het lidmaatschap van het raadgevende comité is onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor de samenstelling van het raadgevende comité vast, en kan voor de leden ervan een vergoeding bepalen. De leden worden door de Vlaamse Regering voor een periode van vier jaar benoemd.

Het raadgevende comité stelt een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering. Het reglement stelt de praktische werking vast, de deontologie, de informatie- en rapporteringsopdracht van het comité, en de aard van de dossiers en rapporten die aan het raadgevende comité voorgelegd moeten worden.

§12. Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan beschikken over de volgende ontvangsten:

1° dotatie;

2° schenkingen en legaten in speciën;

3° inkomsten uit eigen participaties en uit door het Vlaams Centrum voor Adoptie verstrekte leningen aan derden;

4° opbrengsten uit de verkoop van eigen participaties;

5° ontvangsten, voortvloeiend uit daden van beheer of beschikking met betrekking tot eigen domein-goederen;

6° de subsidies waarvoor het Vlaams Centrum voor Adoptie in aanmerking komt;

- 7° de opbrengst uit sponsoring;
- 8° de terugvordering van ten onrechte verrichte betalingen;
- 9° vergoedingen voor prestaties aan derden, volgens de voorwaarden, van de beheersovereenkomst, in het bijzonder de bijdragen van ouders of derden in de kostprijs van diensten;
- 10° retributies voor zover ze bij het decreet zijn toegewezen aan het Vlaams Centrum voor Adoptie;
- 11° leningen.

Tenzij anders is bepaald in een decreet, worden de ontvangsten, genoemd in het eerste lid, beschouwd als ontvangsten die bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan schenkingen of legaten aanvaarden. Het hoofd van het Vlaams Centrum voor Adoptie beoordeelt vooraf de opportuniteit en de risico's die aan de aanvaarding verbonden zijn.

§13. Het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt gemachtigd om een reservefonds aan te leggen. In de begroting bevindt het reservefonds zich op het niveau van de totaliteit van het Vlaams Centrum voor Adoptie.

Het Vlaams Centrum voor Adoptie mag de middelen in het reservefonds voor de volgende taken aanwenden:

- 1° voor de taken, bedoeld in artikelen 5, 6, 7 en 8, §1, en voor de taken die de Vlaamse Regering met toepassing van artikel 8, §2, aan het Vlaams Centrum voor Adoptie opdraagt;
- 2° voor het verwerven en beheren van patrimonium dat wordt aangewend voor de realisatie van de taken, bedoeld in artikelen 5, 6, 7 en 8, §1, en van de taken die de Vlaamse Regering met toepassing van artikel 8, §2, aan het Vlaams Centrum voor Adoptie opdraagt.

Het reservefonds wordt van de nodige middelen voorzien, afhankelijk van een machtiging door het Vlaams Parlement in de jaarlijkse begroting. Die machtiging kan enkel betrekking hebben op dat deel

van de uitgavenkredieten dat in de begroting aan het Vlaams Centrum voor Adoptie wordt toegekend en dat in het begrotingsjaar zelf niet wordt aangewend.

Artikel 21

In artikel 20 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Centrale Autoriteit” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 22

Artikel 21 van hetzelfde decreet wordt geschrapt.

Artikel 23

In artikel 22 van hetzelfde decreet wordt de eerste zin van §1 vervangen door wat volgt:

“Het Vlaams Centrum voor Adoptie kan een vereniging met als leden adoptanten of geadopteerden of een combinatie van die personen, als trefgroep erkennen. Om als trefgroep te worden erkend, moet zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de vorm aannemen van een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° in haar beheersorganen respectievelijk adoptanten of geadopteerden de meerderheid laten uitmaken;
- 3° als doelstelling hebben respectievelijk adoptanten of geadopteerden te ondersteunen en hun belangen te onderkennen en te behartigen.”.

Artikel 24

In de eerste zin van §2 van artikel 23 van hetzelfde decreet worden de woorden “de Vlaamse Regering” vervangen door de woorden “het Vlaams Centrum voor Adoptie”.

Artikel 25

Paragraaf 1 van artikel 27 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Het Vlaams Centrum voor Adoptie oefent het toezicht uit op de naleving van de bepalingen van dit decreet. De voorbereidingscentra, de adoptiediensten en de trefgroepen verlenen hun medewerking aan de uitoefening van het toezicht.”.

Artikel 26

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2010.

Else DE WACHTER

Vera VAN DER BORGHT

Jan ROEGIERS

Anne Marie HOEBEKE
